

Folklor w awangardzie [TEMAT NUMERU]

Awangardowy folklor? Tak należałoby nazwać twórczość Bolesława Tomaszewicza, jednego z najoryginalniejszych współczesnych polskich artystów-tkaczy, który w świadomy i twórczy sposób czerpie z tradycji swoich rodzinnych stron - z folkloru dawnego Księstwa Łowickiego.

To mistrz unikatowej tkaniny podwójnej, choć w dorobku ma też tkaniny odzieżowe, dekoracyjne, obiciowe, dywany, malarstwo, grafikę, metaloplastykę, biżuterię i snycerkę. Owa wszechstronność wynika z pracowitości i otwartości artysty, który w tym roku skończył... 90 lat.

Urodzony w 1930 roku w Zabostowie Małym, niewielkiej wsi obok Łowicza, już jako dziecko zetknął się z ludowym tkactwem - widział, jak się uprawia i obrabia len, jak wylicza długości osnowy zakładanej potem na domowe krosna. W jego rodzinnym domu każdy umiał zrobić skarpety czy rękawice, ojciec artysty sam wykonywał sprzęty gospodarskie, a nawet kapy na łóżka - szydełkiem, z białego kordonku. Bolesław Tomaszewicz zetknął się również z charakterystyczną dla regionu łowickiego tzw. „wymodzoną” kolorystyką (typową dla lat 30. XX wieku, polegającą na śmiałych zestawieniach np. różu i czerwieni, żółci i pomarańcza). Na co dzień obcował ze słynnymi pasiakami, ale też z pajakami i wycinankami dekorującymi każdą księżacką chatę. To wszystko, wraz z szacunkiem dla natury, zaowocowało własnymi eksperymentami: z kolorem, warsztatem, kompozycją, nietypowymi materiałami, np. słomą łączoną z lnem na żakardowym krośnie.

Po ukończeniu gimnazjum w Łowiczu kontynuował naukę w liceum plastycznym w Łodzi, a w 1950 roku został przyjęty do PWSSP, dzisiejszej Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego, z którą był związany zawodowo przez ponad 40 lat - od 1993 roku jako profesor zwyczajny. Równolegle pracował jako projektant w przemyśle lekkim. Tkaniny według jego wzorów powstawały m.in. w Fabryce Pluszu i Dywanów im. Tadzka Ajzena w Łodzi czy w Tomaszowskiej Fabryce Dywanów i Chodników, realizowano je też w spółdzielniach rękodzieła artystycznego w Łodzi, Leżajsku czy Łowiczu. W tej ostatniej miał praktyki jako student Wydziału Wzornictwa Włókienniczego - wytwarzane tam samodzielne tkaniny odzieżowe, pasiaki i narzuty były dla Tomaszewicza wielką lekcją posługiwania się materia i kolorem, wykorzystaną potem przez niego w kompozycjach tkanin unikatowych i dekoracyjnych, choćby w wełnianej tkaninie podwójnej z 2006 roku „Łowickie witki wierzbowe”.

Zainteresowanie tą techniką, również wywiedzioną z przedwojennych ludowych tradycji tkackich - tym razem Białostoczczyzny i Podlasia - przełożyło się na wielki artystyczny sukces Bolesława Tomaszewicza, zwieńczony przygotowaną przez niego w ostatnich latach do druku fundamentalną pracą badawczą na temat techniki dwuosnowowych tkanin podwójnych (wydawcą miała być ASP, ale jak dotąd nie doszło do finalizacji planów). [...]

Monika Nowakowska

Fragment artykułu pochodzi z Kalejdoskopu 12/20.

Więcej o numerze poniżej w sekcji Podobne artykuły.

Jak kupić "Kalejdoskop"?

Numer 12/20 do kupienia w Łódzkim Domu Kultury, punktach Ruchu S.A., Kolportera, Garmond-Press w salonach empik i łódzkiej Księgarni Do Dzieła (Próchnika 3). **A także w prenumeracie:**

- **redakcyjnej** - część kosztów wysyłki każdego numeru bierzemy na siebie, a prenumerata

powiązana jest z prezentami dla kupujących - na początek każdy otrzymuje antologię naszych felietonów (i nie tylko) "The best Of.. Kalejdoskop. Felietony": [TUTAJ](#)
- **dostępnej od lat via Ruch** (w opcji darmowa dostawa do wybranego kiosku Ruchu): [TUTAJ](#)

Nasze PODKASTY

Możecie też słuchać naszych najlepszych tekstów w interpretacjach aktorów scen łódzkich, z Łodzią i regionem związanych - na platformie "Kalejdoskop NaGłos": [TUTAJ](#) i [TUTAJ](#)

Rozwijamy też tematyczne "Podkasty Kalejdoskopu", dostępne [TUTAJ](#)

*** Nasze AUDYCJE**

Od miesiąca współpracujemy z Radiem Kapitał realizując cykl "Oko Kalejdoskopu". Pierwszą audycję, rozmowę wokół "tez dla łódzkiej kultury" Michała Lachmana, dotyczącą tematu strategii dla łódzkiej kultury można odsłuchać [TUTAJ](#).